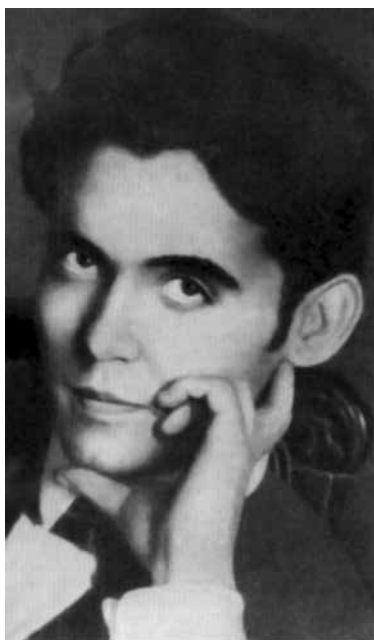

федеріко Ґарсія лорка
вибрані поезії

Federico Garcia Lorca

Федеріко Гарсія Лорка

Вибрані поезії

З іспанської переклав

Григорій Латник

УДК 821.134.2

Г 21

ГАРСІА ЛОРКА Федеріко

Г 21 Вибрані поезії. / Переклад з іспанської Григорія Латника. — Львів: Кальварія, 2020.— 216 с.

ISBN 978-966-663-431-6

У книзі репрезентовано більшу частину віршів визначного іспанського поета Федеріко Гарсія Лорки (1898 – 1936) у перекладі з іспанської. Особливу увагу приділено найвідомішим циклам. Ті з них, що являють собою вершинні здобутки автора, перекладено повністю або майже повністю. Це — «Поема про канте хондо», «Пісні», «Циганський романсеро», «Плач по Ігнасью Санчесу Мехіасу», «Диван Тамаріту», «Сонети». Видання розраховане на широкий загал, а головню — на шанувальників справжньої, високої поезії.

УДК 821.134.2

*В оформленні книжки
використано малюнки Федеріко Гарсія Лорки та
фрагмент картини Едуарда Мане «Мертвий тореадор»*

**All rights reserved.
Усі права застережено.**

ISBN 978-966-663-431-6

© Григорій Латник,
український переклад, 2008
© «Кальварія», 2020

Зупині! рабінка-бувальця...
021 / 2

Якби мої руки могли зривати пелюстки... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Дощ... Якби мої руки могли зривати пелюстки... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Світань... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
що кістять... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Місяць... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Інша... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
жодна... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Дерева... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Повітря... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Вода... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]

зі збірки «Книжка поезій»

Якби мої руки могли зривати пелюстки... Діамант... Світань...
Дощ... Якби мої руки могли зривати пелюстки... Діамант... Світань...
Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Світань... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
що кістять... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Місяць... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Інша... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
жодна... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Дерева... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Повітря... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Вода... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Сон... Сонце сію... [в душі...]
Сонце сію... [в душі...]
Дерева... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Повітря... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Вода... Багада шпневого дят... Сон... Сонце сію... [в душі...]
Зупині! рабінка-бувальця...
Зупині! рабінка-бувальця...

Зустрічі равлика-блукальця

Якась дитяча ніжність
у тихому світланні.
Дерéва свої руки
додолу простягають.
Серпанку тріпотіння
над стиглими ланами,
і виткано шовкові
доріжки павуками, —
то смуги на прозорім
повітря склі. — А далі,
серед тополь, джерельце
між травами співає.
З'явився на стежині
сумирний житель равлик,
розгледіти він хоче,
що є на виднокраї.
Його величний спокій
Природи надихає,
тому буття свого
він позабув печалі
і зважився стежину
всю проповзти до краю.
Він опинився в лісі,
де кропива й мурахи.
Всередині сиділи
там дві старезні жаби —
свої нудьгу та неміч
на сонці вигрівали.

«Оці новітні співи, —
промимрила одна з них, —
даремні». — «Достеменно, —
їй інша відказала,
яка сливе осліпла
й на тілі мала рану. —

Колись я молодою
на Бога сподівалась,
що Він, зачувши спів наш,
покаже свою жалість.
Але життя минуло,
а з ним і сподівання.
Я не співаю більше...»

Отак вони зітхали
і жабу-молодуху
просили щось подати,
яка між трав поблизу
проходила, пихата.

Спинився, нарешті, равлик —
постала темнава хаща.
Кричати хоче. Не може.
Наблизилися жебрачки.

«Ти, мабуть, який сь метелик?» —
питає сливе незряча.
Відповідає їй інша:
«Он двоє ріжків я бачу.
Це — равлик.
Повзеш ти звідки,
із інших країв неначе?»

— «Повзу з моєї оселі
й вернутись хутко бажаю».
— «Звірятко це — вкрай лякliwe, —
сліпа вигукує жаба. —
Ти не співаєш?» — «Ніколи», —
відказує равлик. — «Знаєш
які молитви?» — «Не вчив я
ніколи їх». — «То, принаймні,
у вічне життя ти віриш?»
— «А що це?»

— «Життя без краю
у тихій воді поблизу
землі, де щедрі врожаї».

— «Коли я ще був маленьким,
бабуся мені сказала,
що після смерті я буду
в листов'ї жити найм'якшим
на щонайвищих деревах».

— «Вона — сретичка клята.
Ти нам повірити мусиш,
бо наші слова — це правда», —
жаби їй мовили люті.

— «Навіщо, — заскімлив равлик, —
схотів я бачити стежку?
У вічне життя, звичайно,
в поясненні вашім вірю...»
Пішли від нього жебрачки,
а равлик, зляканий вельми,
вже загубився у хащі.

Обидві жаби злиденні,
неначе сфінкси, заклякли.
«У вічне життя ти віриш?» —
із них одна запитала.
— «Я — ні», — промовила сумно
поранена і незряча.
— «То равликові навіщо
пояснення те жебраче?»
— «Не відаю я, для чого, —
відповіла їй незряча. —
То млість мене охопила,
коли відчула, як жваво
мої звертаються діти
до Господа із канави...»

Вертає назад, додому
вже равлик отой нещасний.
А поміж тополь у тиші
струмочок тече неквапно.
На стежці — гурт величенький:
червоні повзуть мурахи.

Вони схвильовані вельми —
адже за собою тягнуть
якусь мураху-каліку
з подертими мацаками.
І равлик до них звернувся:
«Мурахи, терпіння майте.
Навіщо з сестри своєї
знущатися так безжально?
Що трапилось, розкажіте.
Я вас розсуджу по правді.
Скажи це ти, мурашино».

І ледве жива мураха
проказує сумовито:
«Зіркі, що на виднокраї,
я бачила». Гурт хитнувся:
«Зіркі? Хто про них щось знає?»
І равлик тоді в задумі
промовив: «На виднокраї?»
— «Так, — відказала каліка,
зіркі на небі палають;
на щонайвищу тополю
я вилізла в цьому гаї
та бачила кілька тисяч
очей у моїм тумані».
Звернувся равлик до неї:
«А як зірки виглядають?»
— «То є вогні, що зависли
над нашими головами».
— «Ми їх не бачимо зовсім», —
мурахи коментували.
А равлик додав: «Я зором
розгледів високі трави».

Мурахи бурчать сердито,
ворушачи мацаками:
«Тебе ми вб'ємо, адже ти
розбещена і ледаща.
Робота — закон для тебе».

— «Зіркі є на виднокраї», —
каліка мовить уперто.
І равлик постановляє:
«Пустіте її на волю,
самі ж ставайте до праці.
Вона робити не може
і скоро вмере, бідолашна».

У прохолоднім повітрі
якась бджола закружляла.
Каліка агонізує,
вдихає вечір востаннє
і каже: «Це та, що, врешті,
на зірку мене доправить».

Побачивши, що вже вмерла,
розбіглись інші мурахи.

Зітхає равлик сумирний
і, приголомшений, далі
повзе з думками про вічність,
які його схвилювали.
«Стежина ця — безконечна, —
гукнув, — і, може, з зірками
я стрінувся би десь-інде.
Але ж вайлуватий надто,
до них доповзти не зможу.
Гадати про них не варто».

З останнім зблиском сонця
все в морок поринало.
Зачувши дзвін далекий,
до церкви йшли віряни,
а равлик, тихий житель,
стривожено, в сум'ятті
дивився зі стежини,
як овид загасає.

Дощ

Дощ має невловиму і потаємну ніжність,
якусь м'яку сонливість, залюблену і кволу,
пробуджує простої мелодії звучання,
що змушує тремтіти дрімотне видноколо.

Це — поцілунок синій, отриманий Землею,
прадавня оповідка як версія остання.
Це — злука, вже холодна, старих землі та неба
з сумлінністю м'якою постійного смеркання.

Це є світанок плоду. Той, що несе нам квіти
й помазує нас духом святим з морів огрому.
Отой, що розливає життя понад ланами
й журбу в душі про тайну, донині невідому.

Жахлива ностальгія за згубленими днями,
фатальне відчуження, що все — занадто пізно,
чи неспокійна мрія про неможливий ранок
зі страхом перед болем, що тіло мучить грізно.

Його падіння сіре пробуджує чуттєвість,
наш дух струмінням крові святкує перемогу,
та наше сподівання обернеться в зажуру,
коли на склі побачить загублену вологу.

Краплини — очі світу безмежного, що бачить
крізь білу безконечність до матері дорогу.

Дощу краплина кожна дрижить на склі хисткому,
і сяють дивні рани, неначе діаманти.
Краплини ці — поети. Вони про те гадають,
про що річки стрімливі не мають навіть гадки.

О, мовчазна запоно без вітру і борвіїв,
дощ тихий і спокійний, немов дзвіночок дальній,
дощ добрий і сумирний, ти є дощем справдешнім,
що падає на речі залюблено й печально!

О, водо францисканська, що містиш у краплинах
душі джерел прозорих і ручаїв привітних!
Коли ти над полями спускаєшся неквапно,
в моєму серці ружі з твоїм звучанням квітнуть.

Ти наспів немудрящий даруєш безгомінню
й оповідаєш гучно перекази листов'ю;
їх, плачучи, тлумачить моє самотнє серце
в туманній пентаграмі, заглибленій і чорній.

Моя душа сумує під час дощу такого,
бо мріє про ті речі, яких нема на світі;
на обрії далекім сузір'я засіяло,
а серце заважає мені його зорити.

О, мовчазна запоно, тебе дере́ва люблять,
в тобі я піаніно, що ніжно грає, бачу;
даєш душі ті самі і відгуки, й тумани,
які ти краєвидам кладеш у душу сплячу!

Якби мої руки могли зривати пелюстки

Я твоє ім'я вимовляю
ночами глухими,
коли до місяця воду
летять шукати світила
і спить гілля, заховавшись
у таємничому лісті.
Немовби з музики й болю
я є порожнина.
Скажені куранти, що грають
старі померлі години.

Я твоє ім'я вимовляю
цією ніччю глухою,
і звучить воно так далеко,
як іще не звучало ніколи.
Так далеко — аж за зірками
і болючіше, ніж дощик.

Чи зможу відчути знову
до тебе кохання?
Чим серце моє завинило?
Якщо зникають тумани,
то яка, спокійна і чиста,
любов на мене чекає?
Якби зривати пелюстки
могли з місяця мої пальці!!

Діамант

Якась зоря діамантом
прокреслює прірву неба,
ця птаха світла воліє
покинути хутко всесвіт —
оте гніздо превелике,
в якому вона — мов бранка,
та ретязь, їй невідомий,
трима її за горлянку.

Мисливці, що поза людством,
полюють на світлі зорі,
на лебедів срібнокрилих
у водах тихого моря.

Читають малі тополі
буквар; осокір-учитель,
старезний вельми, гойдає
свої вже посохлі віти.
Тепер на горі далекій,
напевне, грають у карти
мерці. А на кладовищі
які можуть бути жарти!

Почни свою пісню, жабо!
Цвіркуне, лізь зі щілини!
Заграйте на ваших флейтах,
хай музика в лісі лине.
Я повертаюсь додому.
А в мозку моїм стрибають
дві польові голубиці;
далеко, на виднокраї
цебро потопає днини.
Жахлива норія часу!

Світання

Моє пригнічене серце
вчуває з кожним світанком
страждання його любові
та відстаней забаганку.
Зорі ранкової світло
приносить сім'я зажури
й печаль, яка невидюче
заповнить душу похмуру.
Велична могила ночі
здіймає чорне вітрило
з метою днем приховати
в огромі неба світила.

Що зроблю я, понад полями
збираючи гнізда й віти,
оточений цим світанням,
як душу ніччю сповито!
Що зроблю, якщо твої очі
в яснім промінні померли
й не слід моїй плоті знати,
як дихають твої жерла!

Чому я втратив навіки
тебе в надвечір'ї щаснім?
Вже висохли мої груди,
неначе зірка пригасла.

Балада липневого дня

Сріберні дзвіночки
у волів на виях.
— Куди йдеш, дівчатко
із сонця та снігу?

— На зеленій луці
є стокrotnie ніжні.

— Лука — далеченько,
й ти боїшся лиха.

— Жаги не злякають
темрява й повітря.

— Стережися сонця,
дівча з сонця й снігу.

— Від мого волосся
втекло вже довіку.

— Хто ти є, білявко?
Чимчикуеш звідки?

— Йду я від кохання
й від струмочків чистих.

Сріберні дзвіночки
у волів на виях.

— Що в устах у тебе
розпалює мрії?

— Зірка мого друга,
що живе і гине.

— Що несеш у серці,
добрим і привітнім?

— Шпагу мого друга,
що живе і гине.

— Що несеш в очах ти,
чорне і врочисте?

— Роздуми журбенні,
що завжди діткливі.

— Чом кольору смерті
у тебе мантилья?

— Ай, бо я нещасна
та бідна вдовиця,

графа Лауреля
з Лаурелів гілки!

— Кого тут шукаєш,
не люблячи щиро?

— Графа з Лаурелів
я шукаю тіло.

— Шукаєш кохання,
вдовице зрадлива?
Шукаєш кохання,
то, може, і стрінеш.

— Зіроньки на небі
мені любі й милі,
де знайду я друга,
що живе і гине?

— У воді він, мертвий,
дівчино зі снігу,
там його зажура
і гвоздики вкрили.

— Ай, мій кабальєро
поміж кипарисів,
місячної ночі
хочу тебе стріти.

— Дівчинко гіркотна,
ай, Ісидо мрійна!
Юними устами
ведеш оповідку.
Тобі пропоную
моє серце щире,
зранене очами
жінок-лиходійок.

— Тобі, кабальєро,
поможе Всевишній.
Шукатиму графа
з Лаурелів гілки.

— Прощавай, красуне,
трояндю дрімлива,
ти йдеш до кохання,
а я — до загину.

Сріберні дзвіночки
у волів на виях.

Кров із мого серця
тече, як водиця.

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати
далі, придбайте, будь
ласка, повну версію
книги.